1503_02

Notitie Reikwijdte en Detailniveau t.b.v. Strategische Milieubeoordeling Streekplan Fryslân 2005 - 2015

Provincie Fryslân
December 2004

1. Richtlijn SMB

1.1 Inleiding

De nieuwe Europese richtlijn "betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's" is per 21 juli 2004 van kracht. Deze richtlijn, die inmiddels Richtlijn SMB (Strategische MilieuBeoordeling) wordt genoemd, is in Nederland nog niet omgezet in nationale wet- of regelgeving waardoor de bepalingen in de Europese richtlijn rechtstreeks doorwerken. Verwacht wordt dat medio 2005 de richtlijn geïmplementeerd zal zijn in de Nederlandse wetgeving.

Deze richtlijn bepaalt dat voor bepaalde plannen en programma's een 'strategische milieubeoordeling' (SMB) moet worden uitgevoerd. Het doel van een SMB is dat ook op strategisch niveau de milieueffecten van keuzes worden betrokken bij de afweging en vaststelling van plannen en programma's. Daarmee wordt een hoog milieubeschermingsniveau en daaraan gekoppeld een duurzame ontwikkeling beoogd. De resultaten van een dergelijke beoordeling worden vastgelegd in een milieurapport, dat samen met het ontwerpplan of – programma ter inzage wordt gelegd. De richtlijn is van toepassing op plannen en programma's die wettelijk of bestuursrechtelijk zijn voorgeschreven en die mogelijk belangrijke gevolgen voor het milieu hebben.

Het nieuwe streekplan voor Fryslân voor de periode 2005-2015, dat momenteel in voorbereiding is, is een plan dat voor een aantal onderdelen onder de nieuwe richtlijn kan vallen. Voor deze onderdelen zal een SMB worden uitgevoerd in de vorm van een op te stellen milieurapport dat geïntegreerd wordt met het nieuwe streekplan.
In deze notitie 'reikwijdte en detailniveau' worden de onderwerpen cq. activiteiten benoemd waarop de milieubeoordeling zich zal richten, en wordt aangegeven op basis van welke criteria deze zullen worden beoordeeld.Deze notitie zullen GS gebruiken bij het vaststellen van de reikwijdte en het detailniveau van de SMB voor het nieuwe streekplan.

1.2 Leeswijzer

In paragraaf 1.3 wordt de werkingssfeer van de SMB-richtlijn in algemene zin omschreven. Paragraaf 1.4 gaat in op de procedure van een SMB.
Hoofdstuk 2 geeft aan voor welke onderwerpen van het nieuwe streekplan een SMB zal worden uitgevoerd en waarop de selectie van deze onderwerpen is gebaseerd. Daarbij zal voor enkele belangrijke ruimtelijke ontwikkelingen worden aangegeven in hoeverre het streekplan kaderstellend is of activiteiten regelt waarvoor een passende beoordeling nodig is. Wanneer het streekplan niet kaderstellend is, is een SMB niet nodig. De meerwaarde van een SMB is in dit geval ook gering.
Hoodstuk 3 geeft een nadere toelichting op het ruimtelijke beleid voor de onderwerpen van de SMB. Hoofdstuk 4 geeft op hoofdlijnen de mogelijke alternatieven voor de geselecteerde onderwerpen aan, waarvan de milieugevolgen eveneens in beeld zullen worden gebracht. Hoofdstuk 5 gaat tenslotte in op de wijze en het detailniveau waarop de mogelijke gevolgen voor het milieu zullen worden beschreven.

1.3 Werkingssfeer SMB-richtlijn

Niet alle plannen en programma's vallen automatisch onder de SMB-richtlijn. Er dient een milieubeoordeling plaats te vinden indien:
a) er een plan of programma wordt voorbereid met betrekking tot landbouw, bosbouw, visserij, energie, industrie, vervoer, afvalstoffenbeheer, waterbeheer, telecommunicatie, toerisme en ruimtelijke ordening of grondgebruik en die het kader vormt voor de toekenning van toekomstige vergunningen voor de in bijlagen I en II bij Richtlijn 85/227/EEG (Europese richtlijn voor Milieu Effect Rapportage (MER) genoemde projecten, of
b) er een plan of programma wordt voorbereid waarvoor, gelet op het mogelijk effect op gebieden, een beoordeling vereist is uit hoofde van de artikelen 6 of 7 van Richtlijn 92/43/EEG (Habitatrichtlijn).

Ad a) Ondanks het feit dat de Richtlijn SMB nog niet is geïmplementeerd, adviseert VROM niet uit te gaan van de Europese MER-richtlijn, maar van het Besluit MER en aanvullend daarop de provinciale Milieuverordening. Concreet betekent dit dat indien een plan of programma een kader biedt voor een activiteit die voorkomt in lijst C of D van het Besluit MER, of in de provinciale Milieuverordening, er sprake is van een SMB-plicht.
Ad b) In artikel 6 van de Europese Habitatrichtlijn staat dat "voor elk plan of project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van het gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een dergelijk gebied, wordt een passende beoordeling gemaakt van de gevolgen voor het gebied, rekening houdend met de instandhoudingsdoelstellingen van dat gebied". Het betreft hier zowel de Vogel- als Habitatrichtlijngebieden. Indien een plan of programma activiteiten mogelijk maakt die mogelijk significante gevolgen kunnen hebben voor een Vogel- en/of Habitatrichtlijn gebied, is er sprake van een SMB-plichtig plan of programma.

Voor alle plannen die behoren tot categorie a) en/of b) geldt er een overgangsregeling.
Dit houdt in dat plannen of programma's waarvan de eerste formele handeling plaats heeft gevonden voor 21 juli 2004, en die binnen twee jaar na deze datum zijn vastgesteld, vrijgesteld zijn van de SMB-plicht. De eerste formele handeling van het streekplan is het ter inzage leggen van het ontwerp-streekplan. Dit zal plaatsvinden in de tweede helft van 2005 waardoor het streekplan SMB-plichtig is.

Zolang de implementatie van de Europese richtlijn in Nederlandse wetgeving nog geen uitsluitsel geeft over de bevoegdheden van de provincie ten aanzien van de SMB van haar eigen plannen en programma's, gaat de provincie Fryslân ervan uit dat de SMB voor het streekplan moet worden beschouwd als een onderdeel van de voorbereiding van het plan. De GS-bevoegdheid daartoe volgt uit de artikelen 4a, tweede van de WRO en artikel 158 eerste lid, sub b van de Provinciewet.

Het kan voorkomen dat plannen zowel onder de Nederlandse MER-plicht als onder de Europese SMB-plicht vallen, aangezien de SMB-richtlijn nog niet is omgezet in Nederlandse wetgeving. Een voorbeeld hiervan is een plan dat een concrete beleidsbeslissing bevat die MER-(beoordelings)plichtig is. In een dergelijk geval dient aan beide plichten voldaan te worden. Navraag bij Infomil leert dat door het volgen

van de MER-procedure meestal aan beide verplichtingen kan worden voldaan. Qua inhoudelijke eisen zijn er echter wel enkele inhoudelijke verschillen tussen een MER en een SMB. Hiermee dient rekening gehouden te worden bij het opstellen van de MER.

1.4. Procedure Strategische Milieubeoordeling

De procedure voor een SMB bestaat uit een aantal onderdelen.
De eerste stap bestaat uit het beoordelen of het plan of programma wel of niet SMB-plichtig is. Het voornemen tot uitvoering van een SMB wordt openbaar kenbaar gemaakt aan het publiek. Bij het besluit *betrokken instanties*[1] worden geraadpleegd.

De tweede stap bestaat uit het vaststellen van de reikwijdte en het detailniveau van de informatie die in het milieurapport wordt opgenomen. Ook hier vereist de richtlijn dat de betrokken instanties worden geraadpleegd. Deze verplichting is ingevoerd om de kwaliteit van het milieurapport te verbeteren. Een van de doelstellingen is het voorkomen dat later in de beoordelingsprocedure wordt getwijfeld of er in het rapport wel de juiste onderwerpen zijn behandeld en of dat voldoende uitgebreid is gedaan. Het is daarom wenselijk de betrokken instanties te raadplegen voordat begonnen wordt met het opstellen van het milieurapport.

De eerste twee stappen kunnen met het oog op een efficiënte en eenduidige procedure worden gecombineerd.

Tijdens een ambtelijke ronde in september en oktober zijn de Friese gemeenten, de rijksinspecties en het waterschap geïnformeerd over de SMB. Op 18 januari 2005 wordt er een uitgebreide informatiebijeenkomst voor de betrokken instanties georganiseerd om de richtlijn nader toe te lichten en om hen te raadplegen over de reikwijdte en het detailniveau van het milieurapport. Dit zal gebeuren aan de hand van de onderhavige notitie over reikwijdte en detailniveau SMB. Deze instanties zullen worden geraadpleegd over de onderwerpen van een SMB, de milieu-informatie die wordt betrokken bij de beoordeling van de milieueffecten van ruimtelijke ontwikkelingen, en over mogelijke alternatieven.

Opgemerkt wordt dat de beperking tot het raadplegen van betrokken instanties inhoudt dat het in dit stadium ***niet*** vereist is om milieudeskundigen of de Cie. MER. te raadplegen. Dit kan voor een aantal onderdelen van een SMB wel het geval worden wanneer de richtlijn is geïmplementeerd in nationale wetgeving. Hierop vooruitlopend is besloten de Commissie MER te vragen advies uit te brengen over de reikwijdte en het detailniveau van het milieurapport voor het streekplan Fryslân.

Met de vaststelling van de onderhavige notitie over de reikwijdte en het detailniveau van de SMB, zullen GS de reikwijdte en het detailniveau voor het op te stellen milieurapport definitief afbakenen en vastleggen.

---

[1] *Dit betreft instanties die wegens hun specifieke verantwoordelijkheden op milieugebied met de milieueffecten van de uitvoering van het plan of programma te maken kunnen krijgen. 'Instanties' betreffen officiële overheidsinstanties zoals milieu-inspecties, regionale of lokale besturen die geïnteresseerd zijn of expertise hebben in de milieueffecten van de uitvoering van het plan of programma in kwestie". Voorbeelden zijn gedeputeerde staten, burgemeester en wethouders en waterschappen (of de ambtelijke diensten van deze bestuursorganen), inspectie VROM en de regionale directie van LNV.*

Mede op basis van de verkregen adviezen en de notitie, wordt vervolgens het milieurapport opgesteld. Het definitieve milieurapport zal gezamenlijk met het ontwerp-streekplan in de tweede helft van 2005 ter visie worden gelegd voor de inspraak en voor de raadpleging van betrokken instanties.

Vervolgens wordt het definitieve streekplan opgesteld. Bij het vaststellen van het streekplan door Provinciale Staten dient gemotiveerd te worden op welke wijze milieuoverwegingen in het plan of programma zijn geïntegreerd, op welke wijze rekening is gehouden met inspraakreacties, en waarom gekozen is voor het plan of programma zoals het is aangenomen en niet voor een alternatief. Tevens dient aangegeven te worden hoe de monitoring van de verwachte milieueffecten zal plaatsvinden.

2. Onderwerpen SMB

De SMB heeft niet op alle onderdelen van het streekplan betrekking. Zo zijn bijvoorbeeld niet alle uitspraken in het streekplan concreet genoeg om een kader te vormen voor toekomstige besluiten. In dit hoofdstuk wordt aangegeven welke onderwerpen van het nieuwe streekplan in de SMB zullen worden opgenomen.

2.1 Selectiecriteria

Bij de selectie van onderwerpen is ervan uitgegaan dat het moet gaan om:
1. onderwerpen waarvoor een passende beoordeling nodig is op grond van artikel 6 en 7 van de Europese Habitatrichtlijn en/ of
2. onderwerpen die vallen onder de C-lijst en de D-lijst (deze lijst bevat de grenzen) van het Besluit MER of onder de Provinciale milieuverordening, en waarover in het streekplan kaderstellende uitspraken worden gedaan.

Bij het eerste punt wordt rekening gehouden met de concept-wettekst van de Nederlandse implementatie van de SMB-richtlijn. Daarin is aangegeven dat van kaderstelling eerst dan sprake is, wanneer locaties of tracé's worden aangegeven. Het gaat dus om ruimtelijk bepaalde en begrensde gebieden. Daarnaast is bij het bepalen van de kaderstellende uitspraken er van uitgegaan dat het gaat om onderwerpen:
- die ruimtelijk relevant zijn en die qua aard en schaal van provinciaal belang zijn;
- waarvoor het streekplan het ruimtelijke kader bepaalt voor de doorwerking en uitvoering, geheel of gedeeltelijk binnen de planperiode;
- waarvoor een SMB duidelijke meerwaarde heeft voor de planologische afweging.

Bij het tweede punt wordt opgemerkt dat een inventarisatie van mogelijke activiteiten in of in de nabijheid van Vogel- en Habitatrichtlijn gebieden waarvoor mogelijk een passende beoordeling vereist is nog zal plaatsvinden. Deze passende beoordeling richt zich op de invloed op de kwalificerende soorten op grond waarvan de VHR-gebieden zijn aangewezen. Hierbij kan het ook gaan om activiteiten die (qua omvang) beneden de grenzen van de C- en D - lijst van het Besluit MER of niet onder de Provinciale milieuverordening vallen.
Op basis daarvan zal worden bepaald of deze activiteiten mogelijk significante gevolgen hebben voor de kwalificerende soorten in de betreffende gebieden. In dit hoofdstuk zal wel een voorzet worden gedaan voor de onderwerpen waarop de SMB zich wat betreft de passende beoordeling zal richten.

Als algemeen principe geldt, dat voor een onderwerp redelijkerwijs in tijd en ruimte een causaal verband moet zijn te leggen tussen de voorgenomen activiteit en de milieugevolgen. Aard, omvang en ligging van de activiteiten moeten dus voldoende concreet zijn om de milieugevolgen ervan te kunnen aangeven.

Indien een eerder ruimtelijk plan al voorziet in een bepaalde ontwikkeling – en de provincie is hieraan gehouden – dan geldt voor dit onderwerp geen SMB-plicht.

2.2 Selectie van onderwerpen

Hieronder is een overzicht gegeven van de onderwerpen uit het nieuwe streekplan voor Fryslân waarvoor een SMB zal worden uitgevoerd. Deze selectie is mede gebaseerd op de Kadernota Streekplan Fryslân 2005-2015, zoals Provinciale Staten die (geamendeerd) hebben aangenomen en waarin de kaders voor het nieuwe streekplan zijn aangegeven.

2.2.1. VHR-gebieden

Voor de passende beoordeling ten aanzien van VHR-gebieden, toegespitst op de hiervoor kwalificerende soorten, richt de SMB zich op relevante functieveranderingen in en rond de VHR-gebieden. Het gaat hierbij op streekplanniveau voornamelijk om:

- recreatieve ontwikkelingen in relatie tot (vaar)recreatieve zonering,
- relevante landbouwkundige aspecten en
- voorkeurslocaties voor stedelijke uitbreidingen in de bundelingsgebieden.

In het streekplan zullen in algemene zin de mogelijkheden voor vaarrecreatieve drukverhoging worden aangegeven op meren en vaarwegen (inclusief het Friese deel van het IJsselmeer). Dit in relatie tot de mogelijkheden voor vaarrecreatieve ontwikkelingen in de omgeving. Dit kan bijvoorbeeld door de gebieden aan te geven waar zich nu al problemen/ beperkingen voordoen in verband met druk op kwetsbare waarden, en de gebieden waar dat nog niet speelt en waar drukverhoging nog mogelijk is.

Voor de passende beoordeling ten aanzien van VHR-gebieden richt de SMB zich vooral op:

- *recreatieve ontwikkelingen in relatie tot (vaar)recreatieve zonering,*
- *relevante landbouwkundige aspecten en*
- *voorkeurslocaties voor stedelijke uitbreidingen in de bundelingsgebieden.*

2.2.2 Recreatieve ontwikkelingen

In het streekplan wordt een aantal recreatiekernen benoemd waar recreatieve functies en recreatieve ontwikkelingen worden geconcentreerd. De locaties van (nieuwe) recreatieve functies zullen echter niet op de plankaart worden aangegeven. In dat opzicht is het streekplan niet kaderstellend.
Recreatieve functies kunnen afzonderlijk wel SMB-plichtig zijn; hierbij kan worden gedacht aan de uitbreiding van een jachthaven met 100 ligplaatsen of meer. Indien een recreatieve of toeristische voorziening in het Waddengebied[2] is voorzien, geldt er een SMB-plicht indien deze activiteit een oppervlakte van 10 hectare of meer heeft. Bij de beoordeling van concrete locaties zal te zijner tijd een afzonderlijke SMB of MER moeten worden opgesteld.

Verder biedt het streekplan de specifieke mogelijkheid voor de vestiging van een grootschalige dagattractie. Hierbij kan het gaan om een activiteit die 250.000 bezoekers of meer per jaar aantrekt en een oppervlakte van 25 of meer hectare heeft. Concrete locaties of zoekgebieden worden hiervoor niet aangegeven. Wel geldt de

[2] Waddengebied: de Waddenzee alsmede het grondgebied van de aan de Waddenzee grenzende gemeenten (Provinciale Milieu Verordening)

algemene voorwaarde van een optimale ontsluiting met auto en openbaar vervoer, en in relatie daarmee de ligging in of nabij een stedelijk centrum. In dat opzicht is het streekplan - op een hoog abstractieniveau - kaderstellend.

Conclusie: *Voor wat betreft recreatieve ontwikkelingen zal het milieurapport (SMB) zich toespitsen op de mogelijkheid van een grootschalige dagattractie in of nabij een stedelijk centrum.*

2.2.3 Grootschalige functiewijzigingen (landinrichting)

De provincie wil grootschalige functiewijzigingen, onder meer door landinrichting, in de toekomst mogelijk blijven maken. Plannen voor landinrichting worden onder meer getoetst aan het streekplan. De inrichting dan wel de wijziging van de inrichting van het landelijke gebied, gekoppeld aan de inzet van het instrument landinrichting, is SMB-plichtig indien het een functiewijziging betreft naar natuur, recreatie, landbouw of water van een aaneengesloten gebied van 150 hectare of meer. Projecten met een administratief karakter en aanpassingsinrichtingen zijn van deze plicht uitgezonderd.
Het streekplan voorziet in dergelijke grootschalige functiewijzigingen met betrekking tot uitbreiding van Ecologische hoofdstructuur (EHS) en mogelijk voor wateropvang (zie hierna 2.2.6). Uitbreidingen van de EHS zijn al in het kader van verscheidene natuurgebiedsplannen aangegeven. Het streekplan is in dat opzicht kaderstellend.

Conclusie: *Voor wat betreft grootschalige functiewijzigingen worden in het streekplan kaderstellende uitspraken gedaan voor uitbreiding van de EHS en eventueel wateropvang die in een SMB moeten worden betrokken.*

2.2.4 Infrastructuur (vaarwegen en wegen)

In het streekplan worden uitspraken gedaan over de aanleg en aanpassing van wegen en vaar- wegen waaronder:

- aanleg van de Zuiderzeelijn (hierop wordt nog afzonderlijk ingegaan);
- opwaardering van het Prinses Margrietkanaal;
- aanleg van de Haak en het Noordwest tangent bij Leeuwarden;
- verdubbeling van de N31 tussen Zurich en Midlum;
- aanpassing van de A7 bij Sneek;
- realisering van de Centrale As en opwaardering van de N381 Drachten – Drentse grens.

Deze uitspraken zullen zijn afgestemd op het nieuwe Provinciale Verkeers- en Vervoersplan (PVVP), dat momenteel door de provincie gelijktijdig met het nieuwe streekplan wordt opgesteld. Het PVVP is eveneens een SMB-plichtig plan.

In het milieurapport dat zal worden opgesteld voor het PVVP worden de milieueffecten van aanleg en aanpassing van wegen en vaarwegen in beeld gebracht, voor zover deze mer-(beoordelings)plichtig zijn of een passende beoordeling vereisen. In het milieurapport van het streekplan zal hier naar worden verwezen. Overigens zijn voor meerdere van deze voorgenomen projecten al uitspraken en beslissingen opgenomen in geldende plannen, waarvoor geen SMB meer nodig is.
Daarnaast zullen voor concrete tracé's en trajecten afzonderlijke tracébesluiten worden genomen. In dat verband zullen de exacte tracé's en inrichtingswijzen worden bepaald, waar nodig ondersteund met een MER. Het streekplan zal hiervoor niet kaderstellend zijn.

Conclusie: *Voor wat betreft infrastructuur zullen in het streekplan geen kaderstellende uitspraken worden gedaan die in een SMB moeten worden betrokken. Hiervoor wordt verwezen naar het nieuwe PVVP en de daarbij uit te voeren SMB voor enkele nieuwe onderwerpen.*

2.2.5 Glastuinbouw

De aanleg of wijziging van glastuinbouwlocaties met een oppervlakte van 50 hectare of meer vallen onder de SMB-plicht. In Noordwest-Fryslân zal maximaal 450 hectare bruto glastuinbouw worden toegevoegd. Voor de locatiekeuze van nieuwe glastuinbouw in Noordwest Fryslân wordt momenteel een afzonderlijke partiële herziening van het streekplan voorbereid met daaraan gekoppeld een MER. In deze partiële herziening zal de concrete locatiekeuze worden afgewogen en geregeld, afgezet tegen alternatieve locaties.

Conclusie: *Voor wat betreft glastuinbouw zullen in het streekplan geen kaderstellende uitspraken worden gedaan die in een SMB moeten worden betrokken.*

2.2.6 Waterberging, waterretentie en waterafvoer

Er wordt gestreefd naar 350 hectare waterretentiegebied in 2015. Deze gebieden zullen een plaats krijgen in het lage midden van Fryslân en/of langs de beneden- en middenlopen van de beken in Oost-Fryslân. Deze omschrijving is naar onze mening echter te globaal om van een kaderstelling te kunnen spreken. Uitgangspunt is bovendien dat deze retentiegebieden zoveel mogelijk op basis van vrijwilligheid 'werkende weg' worden aangewezen. Daarvoor is voldoende flexibiliteit om tot aanwijzing over te gaan, van groot belang. De voorkeur bestaat om retentiegebieden zoveel mogelijk in natuurgebieden onder te brengen.

Daarnaast wordt de Friese boezem tot 2015 uitgebreid met 700 hectare. Hiervoor wordt nog gezocht naar geschikte locaties. Uitbreiding zal plaatsvinden in de vorm van meerdere uitbreidingen van watergangen en waterplassen, waarbij combinaties worden gehanteerd met projecten voor oeververbetering, vaarwegverbreding, (vaar)recreatieve ontwikkelingen e.d. Omdat het in totaal om een aanzienlijke oppervlakte gaat, wordt dit aspect in de SMB meegenomen.

Tevens zal er in de omgeving van Harlingen een ruimtelijke reservering worden gemaakt voor een boezemgemaal. Het boezemgemaal is niet SMB-plichtig aangezien het gemiddelde jaardebiet van het stroomgebied minder dan 2000 miljoen m^3 bedraagt (900 miljoen m^3). Bovendien heeft het gemaal slechts een capaciteit van maximaal 9 miljoen m^3 per jaar, wat minder is dan 3% van 2000 miljoen m^3.
Voor de aanleg van het gemaal is het echter noodzakelijk om de dijk te doorsnijden. Het streekplan is hiervoor kaderstellend voorzover een ruimtelijke reservering wordt gemaakt. Deze wijziging van een dijklichaam is (waarschijnlijk) wel SMB-plichtig.

Daarnaast zal er een globale ruimtelijke reservering worden gemaakt voor een mogelijk derde boezemgemaal in Noordoost Fryslân. De reservering is gericht op het voorkomen van eventuele toekomstige wezenlijke belemmeringen in een ruim gebied, en wijst dus nog geen locaties aan. Locatie, capaciteit en uitvoeringswijze van

een mogelijk derde gemaal zijn ook nog niet bekend. Gelet hierop wordt geen SMB-plicht aangenomen.

Conclusie: *Voor wat betreft waterberging, waterretentie en waterafvoer zal het milieurapport (SMB) zich toespitsen op (waarschijnlijk) een ruimtelijke reservering voor een gemaal bij Harlingen voorzover een dijkdoorsnijding noodzakelijk is, en op uitbreidingen voor de Friese boezem.*

2.2.7 Dijkversterking

In het streekplan wordt de noodzaak onderkend om op termijn de zeedijken en de dijken langs het IJsselmeer binnen- of buitendijks te versterken. De volgende principes worden hierbij gehanteerd: binnendijks waar het kan, buitendijks waar het moet, én: zo smal als het kan, zo breed als het moet.
De algemene lijn is dat het streekplan zich nog niet uitspreekt over de locatie (binnen- of buitendijks) en de wijze van dijkversterking. Dit zal op termijn worden bepaald en afgewogen. Er zullen wel reserveringszones langs dijken worden opgenomen om te voorkomen dat toekomstige dijkversterking wezenlijk wordt belemmerd.
Voor een aantal locaties/ dijkvakken is het echter gewenst om in het streekplan nu al een voorkeursrichting/ voorkeursoplossing aan te geven. Dit zal op de streekplankaart worden aangegeven en betreft:

- de dijkvakken bij de Noorderleech en de Workumerwaard, met een voorkeur voor buitendijkse uitbreiding in verband met de aanwezige boerderijenreeks tegen de dijken;
- *binnendijkse benutting van natuurlijke hoogtes bij Gaasterland*, waardoor een buitendijkse uitbreiding niet zinvol en niet nodig is;
- de kustplaatsen, waar maatwerkoplossingen met een zo gering mogelijk ruimtebeslag nodig zijn in verband met de aanwezige bebouwing en gewenste ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden.

Op deze punten doet het streekplan kaderstellende uitspraken over de toekomstige dijkversterkingen. Deze onderwerpen zullen worden opgenomen in het milieurapport.

Conclusie: *Voor wat betreft dijkversterking zal het milieurapport (SMB) zich toespitsen op enkele locaties/ dijkvakken waarvoor in het streekplan voorkeursrichtingen/ voorkeursoplossingen voor dijkversterking worden aangegeven.*

2.2.8 Grootschalige verstedelijkingslocaties (wonen en werken)

Nieuwe woningbouwlocaties zijn SMB-plichtig bij een omvang van 2000 woningen of meer in een aaneengesloten gebied, nieuwe bedrijventerreinen bij een oppervlakte van 75 hectare of meer (voor het Waddengebied vanaf 50 hectare of meer). Gelet op deze aantallen, is grootschalige verstedelijking alleen aan de orde bij de stedelijke centra.

In het streekplan zal richting worden gegeven aan de verstedelijking (wonen/ werken) rond de stedelijke centra in Fryslân. Uitbreidingsrichtingen zullen op kaart worden aangegeven. Dit kan variëren van:

1. het aangeven van de zoekruimte voor stedelijke uitbreidingen;
2. het aangeven van indicatieve locaties voor stedelijke uitbreidingen (bijv. met pijlen);

3. het aangeven van mogelijke locaties voor stedelijke uitbreidingen (bijv. met vlekken);
4. het aangeven van afgewogen locaties voor stedelijke uitbreidingen (bijv. met globale locatieaanduidingen).

In het eerste geval is er volgens ons geen sprake van ruimtelijke kaderstelling omdat de mogelijke locaties nog te onbepaald zijn. In de overige gevallen kan volgens wel gesproken worden van ruimtelijke kaderstelling.

Voor de uitbreidingslocatie 'Leeuwarden-Zuid' en voor het 'Bedrijventerrein Noordoostkwadrant Drachten' is al een MER opgesteld waarnaar verwezen kan worden in het milieurapport.

Conclusie: *Voor wat betreft grootschalige verstedelijkingslocaties (wonen/ werken) zal het milieurapport (SMB) zich toespitsen op stedelijke uitbreidingen rond de stedelijke centra, voorzover hiervoor in het streekplan indicatieve locaties, mogelijke locaties en/ of afgewogen locaties worden aangegeven, en voorzover de grenzen uit de C- en D lijst van het Besluit MER worden overschreden.*

2.2.9 Zuiderzeelijn (ZZL)

Op de streekplankaart zal globaal het (voorkeurs)tracé van een nieuwe snelle trein verbinding tussen Amsterdam en Groningen (ZZL) worden aangegeven in de vorm van een reservering. Dit tracé wordt grotendeels al bepaald door de ligging van de halteplaatsen bij de stedelijke centra. Bundeling met de snelwegen A7 en A32 ligt vervolgens voor de hand, zodat de effecten op natuur en landschap zo beperkt mogelijk zijn. In het vorige streekplan en in de bestaande plandocumenten voor de ZZL is hiervan dan ook steeds uitgegaan. Voor het totale tracé van de ZZL zal een Masterplan ZZL worden opgesteld, waarin het tracé met de halteplaatsen verder worden ingevuld. Het exacte tracé van de ZZL zal vervolgens worden bepaald in een afzonderlijk tracébesluit, gekoppeld aan een MER.
Gelet hierop gaan wij er van uit dat het streekplan niet kaderstellend is voor verdere planvorming voor de ZZL.

Conclusie: *Voor wat betreft de Zuiderzeelijn zullen in het streekplan geen kaderstellende uitspraken worden gedaan die in een SMB moeten worden betrokken.*

3. Onderwerpen en voorgenomen ruimtelijk beleid

3.1 Algemeen

Centraal in de visie op de ruimte van Fryslân staan de relaties tussen steden en het platteland, of preciezer geformuleerd: de wisselwerking tussen de stedelijke gebieden en het omliggende platteland met zijn vele verschillende kernen en zijn aantrekkelijke groene en blauwe ruimten.
De stedelijke gebieden en het omliggende platteland hebben elkaar nodig, elk vanuit hun eigen kernmerken en kwaliteiten. Leefbare sterke steden temidden van een aantrekkelijk vitaal platteland moeten elkaar ondersteunen, aanvullen en versterken.

Uitgegaan wordt van concentratie van verstedelijking (wonen, werken en voorzieningen) in primair de stedelijke centra en secundair de regionale centra. Voor economische structuurversterking van Fryslân is een hogere graad van verstedelijking gewenst. Ook het draagvlak voor hoogwaardige stedelijke voorzieningen is daarmee gediend.
In de stedelijke gebieden wordt geïnvesteerd in benutting en de kwaliteit van het bestaande bebouwde gebied. Tevens wordt uitbreidingsruimte geboden voor nieuwe ontwikkelingen, in combinatie met ruimtelijke kwaliteit en efficiënt ruimtegebruik. De ontwikkeling van aantrekkelijke stadsrandgebieden vormt daarbij een belangrijke opgave.

Op het platteland wordt ruimte geboden voor ontwikkelingen passend binnen de plaatselijke verhoudingen en kwaliteiten van het gebied. De nadruk ligt hier op kwaliteit en minder op kwantiteit. Er wordt gestreefd naar het behoud van de vitaliteit van het platteland, en naar een sterke positie van de regionale centra die gezamenlijk de regionale verzorgingsstructuur vormen. Behoud en versterking van de kernkwaliteiten van het landelijke gebied vormt hierbij een uitgangspunt. Binnen dit uitgangspunt bestaan mogelijkheden voor de introductie van nieuwe sociaal-economische dragers. Vooral vrijkomende (agrarische) bebouwing met gronden bieden daarvoor mogelijkheden.

3.2 Ruimtelijk beleid per onderwerp

Hieronder worden voor de onderwerpen uit hoofdstuk 2 de verwachte beleidsrichtingen in het nieuwe streekplan aangegeven. Hierbij worden per onderwerp de beleidsdoelstellingen uit de Kadernota voor het nieuwe streekplan samengevat en toegelicht.

Recreatieve ontwikkelingen
Het ruimtelijke beleid voor recreatie en toerisme zal vooral gericht zijn op kwaliteitsverbetering. In de aan te wijzen recreatiekernen vindt concentratie van recreatieve functies en ontwikkelingen plaats. Dit om versnippering van recreatieve voorzieningen met de bijbehorende (landschappelijke) consequenties tegen te gaan, en om de onderlinge versterking tussen recreatieve functies - vaak verbonden aan het recreatieve imago van een plek - te bevorderen. Recreatiekernen leveren tevens een bijdrage aan de versterking van toeristisch recreatieve netwerken door het bieden van voorzieningen voor dag-, verblijfs-, en vaarrecreatie langs de netwerken.

Buiten de recreatiekernen en de stedelijke en regionale centra zijn meer kleinschalige voorzieningen mogelijk, zoals kamperen bij de boer en horecavoorzieningen op logische punten langs de netwerken.

In het streekplan wordt ruimte geboden voor een grootschalige dagattractie, mocht er een realistisch initiatief vanuit de markt komen. Belangrijke voorwaarde bij een realistisch initiatief is een optimale ontsluiting, zowel met openbaar vervoer als met de auto. Tevens dient er een goede ruimtelijke en landschappelijke inpassing te worden gewaarborgd. In verband hiermee is een locatie in of in de nabijheid van een stedelijk centrum voor de hand liggend. In het vestigingsbeleid van het streekplan voor werkfuncties en voorzieningen wordt dit verder uitgewerkt.

Landinrichting
De komende jaren zal er ruimte worden geboden voor nieuwe functiewijzigingen in het landelijke gebied, als ruimtelijke functies en ontwikkelingen daartoe aanleiding geven; hieronder valt ook de realisering van nieuwe natuurgebieden als onderdeel van de invulling van de EHS en mogelijke uitbreidingen voor wateropvang. Vooral de (autonome) ontwikkeling van de landbouw is bepalend voor de mogelijkheden.
Bij functiewijzigingen wordt zoveel mogelijk gestreefd naar multifunctionaliteit. Daar waar er bovengemeentelijke belangen in het spel zijn zal de provincie, in overleg met de gemeenten, de koers bepalen. Randvoorwaarde bij functiewijzigingen is dat karakteristieke landschapstypen herkenbaar blijven.

Vaarwegen
De provincie wil het goederenvervoer over water stimuleren. Daartoe wordt het Prinses Margrietkanaal (Lemmer – Groningen) opgewaardeerd naar CEMT-klasse Va (schepen tot 3.000 ton). Naar de opwaardering van de zijtak van het Prinses Margrietkanaal naar Drachten en van het Van Harinxmakanaal, wordt nader onderzoek gedaan in het kader van het PVVP. Het streekplan is daarbij volgend ten opzichte van het PVVP. Tussentijdse resultaten wijzen uit dat deze vaarwegen voorlopig voldoende zijn toegerust.

Glastuinbouwgebieden
Het beleid voor glastuinbouw blijft gericht op concentratievorming. In Noordwest Fryslân zal maximaal 450 hectare glastuinbouw bruto worden toegevoegd. Op deze wijze wordt een levensvatbaar en volwaardig glastuinbouwgebied gevormd en wordt het mogelijk om schaalvoordelen te behalen. Het gaat hier om een projectvestigingslocatie die in het landelijke beleid tevens wordt ingezet voor herstructurering van de glastuinbouwgebieden in West Nederland.
Op basis van de uitkomsten van de MER wordt een locatieafweging gemaakt. Voor de locatiekeuze wordt momenteel een afzonderlijke partiële herziening van het streekplan uit 1994 voorbereid. Tot 2015 wordt niet voorzien in een verdere uitbreiding van het aantal hectares glastuinbouw. Buiten het concentratiegebied zal vestiging van nieuwe glastuinbouwbedrijven niet mogelijk zijn.

Waterberging en retentiegebieden
De retentiegebieden om wateroverlast tegen te gaan, zullen in samenspraak met betrokken partijen een plaats krijgen in het lage midden van Fryslân en langs de beneden- en middenlopen van de beken in Oost-Fryslân. Uitgangspunt is dat deze retentiegebieden zoveel mogelijk op basis van vrijwilligheid worden aangewezen. In

deze gebieden zal sprake zijn van multifunctionaliteit, waarbij het in de meeste gevallen om een combinatie van natuur en water gaat.
Ook bij de uitbreiding van de Friese boezem wordt gestreefd naar multifunctionaliteit. Bij het zoeken naar deze gebieden wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de in gang gezette integrale aanpak van de verbetering van oevers en kaden, en bij projecten voor vaarwegverbreding, (vaar)recreatieve ontwikkelingen e.d. Ook de landschappelijke effecten van deze verbeteringen spelen een rol.

Versterken en aanleggen van dijken

Vanwege de verwachte stijging van de zeespiegel zullen in de toekomst de huidige dijken langs de Waddenzee en het IJsselmeer moeten worden versterkt. In het streekplan worden ruime reserveringszones aangegeven waarbinnen de beheerders van deze dijken de exacte vrijwaringszones kunnen bepalen. In deze zones aan de binnendijkse zijde van de dijk worden onomkeerbare ontwikkelingen die nadelig kunnen zijn voor de toekomstige versterking van de dijken niet toegestaan.
De algemene lijn is dat het streekplan zich nog niet uitspreekt over de locatie (binnen- of buitendijks) en de wijze van dijkversterking. Dit zal op termijn worden bepaald en afgewogen.
Voor een aantal locaties/ dijkvakken zal in het streekplan nu al een voorkeursrichting/ voorkeursoplossing worden aangegeven.

Grootschalige verstedelijkingslocaties

Wonen

Het streekplan zet in op concentratie van nieuwe woningbouw in de stedelijke bundelingsgebieden van Leeuwarden, Drachten, Sneek, Heerenveen, Harlingen en Dokkum. Voor de stedelijke bundelingsgebieden worden woningbouwtaakstellingen gehanteerd. Met woningbouwconcentratie worden de gewenste schaal en massa van de stedelijke netwerken ondersteund. Ook het draagvlak voor stedelijke voorzieningen en voor (hoogwaardig) openbaar vervoer is hiermee gediend. Daarnaast wordt landschappelijke versnippering tegengegaan en wordt een bijdrage geleverd aan beheersing van de (auto)mobiliteit.
De stedelijke bundelingsgebieden worden op kaart begrensd. Hierbij wordt uitgegaan van een redelijke fietsafstand ten opzichte van het stedelijke centrum. Tevens wordt rekening worden gehouden met aard en omvang van de stedelijke centra.
Bij de stedelijke centra in de bundelingsgebieden zullen de meeste woningen gerealiseerd moeten worden. De bijdrage van de overige kernen aan de woningbouw binnen de bundelingsgebieden is beperkter en vooral kwalitatief van aard. Binnen de bundelingsgebieden
Heerenveen respectievelijk Harlingen, behouden Joure resp. Franeker hun positie als belangrijke woonplaatsen.

Om het bestaande bebouwde gebied optimaal te benutten en daarmee een bijdrage te leveren aan efficiënt en duurzaam ruimtegebruik, wordt ernaar gestreefd dat ongeveer 30 tot 40% van de netto woningtoename plaatsvindt binnen bestaand bebouwd gebied. Deze streefpercentages sluiten aan bij de woningtoename die in de afgelopen jaren in het bestaande bebouwde gebied van Fryslân is gerealiseerd.

Nieuwe stedelijke ontwikkelingen worden gekoppeld aan de kwaliteit en de capaciteit van infrastructuur en knooppunten, met aandacht voor ontsluiting met openbaar vervoer en fiets.

Werken
Er wordt binnen de provincie gestreefd naar een situatie waarin aan elk bedrijf een goede plek kan worden geboden. Dit kan worden gerealiseerd door een concentratie van grootschalige werkfuncties met tenminste een bovenregionale oriëntatie in de stedelijke centra, en een goede mate van spreiding van overige werkfuncties over Fryslân. Daarbij dient er een goede afstemming plaats te vinden tussen de locaties en de ontsluiting van de betrokken kernen. In het vestigingsbeleid voor werkfuncties en voorzieningen, wordt de afstemming tussen de bereikbaarheidseisen van functies en de ontsluitingskwaliteiten van locaties verder ingevuld.

Er wordt met name ruimte geboden aan de stedelijke centra en in aanvulling daarop de regionale centra om toekomstgerichte ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen mogelijk te maken. Regionale en stedelijke centra zijn de eerst aangewezen locaties voor de opvang van bedrijven die niet meer passen binnen de plaatselijke verhoudingen van kleine kernen. Om toch aan de vraag van lokale bedrijven te voldoen die een sterke lokale binding hebben, worden enkele bedrijfsconcentratiekernen aangewezen. Daar is ruimte voor de lokale opvang van startende en uit hun jas groeiende bedrijven. Bij de overige kleinere kernen is alleen groei en nieuwvestiging van lokale bedrijvigheid mogelijk, passend binnen de plaatselijke verhoudingen van de kern.

Kantoorvestigingen worden geconcentreerd in de stedelijke centra, waarbij Leeuwarden primair een opvangtaak heeft voor grootschalige kantoorvestigingen. In de regionale centra zijn mogelijkheden voor bovenlokale kantoorvestigingen met een beperkte schaal en omvang. Voor kleinschalige lokale kantoorfuncties zijn in principe in alle kernen mogelijkheden. In het ontwerp streekplan zullen hiervoor indicaties worden gegeven met betrekking tot maat en schaal van kantoren.

Voorzieningen
Voor de aantrekkelijkheid van kernwinkelgebieden is het belangrijk dat (nieuwe) detailhandel in winkelgebieden wordt geconcentreerd. Detailhandel op perifere locaties is mogelijk wanneer het gaat om volumineuze of gevaarlijke goederen die niet passen in de winkelgebieden.
Voor winkels met een zeer grootschalige omvang en met een breed assortiment van ook niet-volumineuze goederen op perifere locaties - de zogenaamde grootschalige detailhandelsvestigingen (GDV) -, worden alleen in Leeuwarden ruimtelijke mogelijkheden geboden.

Zuiderzeelijn
Ter completering van de Noordelijke Ontsluitingsas wordt ingezet op de aanleg van een snelle internationale spoorverbinding tussen Groningen en Amsterdam, de Zuiderzeelijn (ZZL). Het tracé van de ZZL wordt grotendeels bepaald door de ligging van de halteplaatsen bij de stedelijke centra. Bundeling met de snelwegen A7 en A32 ligt vervolgens voor de hand zodat de effecten op natuur en landschap zo beperkt mogelijk zijn. Door aan te sluiten bij bestaande concentraties van wonen, werken en voorzieningen, wordt de kernenstructuur ondersteund en wordt het draagvlak voor de ZZL zo groot mogelijk. Op deze manier kan de groei van bedrijvigheid, werkgelegenheid en daarvan afgeleid wonen worden opgevangen in en rond de stedelijke centra.

4. Alternatieven

Bij het opstellen van het steekplan wordt rekening gehouden met andere beleidsdocumenten die ruimtelijke gevolgen kunnen hebben voor Fryslân. Het gaat hierbij om plannen op Europees, landelijk en provinciaal niveau. Hierbij kan worden gedacht aan de volgende plannen:

- provinciale plannen: Provinciaal Verkeer- en Vervoersplan, Provinciaal Milieubeleidsplan, Provinciale Milieuverordening, Provinciaal Waterhuishoudingplan;
- nationale plannen: Nota Ruimte, Nota Mobiliteit, Agenda Vitaal Platteland;
- Europese regelgeving: Vogel- en Habitatrichtlijn, Kader Richtlijn Water.

In de kadernota streekplan heeft de provincie op hoofdlijnen haar ruimtelijke beleid bepaald. De beleidskeuzes die in deze nota gemaakt zijn, geven aan binnen welke bandbreedten er naar alternatieven gezocht kan worden.

Voor de geselecteerde SMB-onderwerpen waarvoor het streekplan kaderstellend is, zullen de volgende mogelijke alternatieven bij de milieu-effectvoorspelling en de beoordeling in het milieurapport worden betrokken.

Recreatieve ontwikkelingen

In het streekplan zullen geen concrete locaties voor vaarrecreatieve ontwikkelingen worden aangegeven. Wel zullen in algemene zin de mogelijkheden voor vaarrecreatieve drukverhoging rond waterrijke gebieden worden aangegeven.
Een alternatief daarbij is dat de mogelijkheden voor vaarrecreatieve ontwikkeling op voorhand worden beperkt tot de gebieden waar de vaardruk nu al hoog is. Door deze sterkere concentratie van recreatieve ontwikkelingen worden rustige en stille vaargebieden van toekomstige drukverhoging gevrijwaard.
Een ander alternatief is meer spreiding van de vaardruk, zodat de drukke gebieden wat meer worden ontlast en ook in de rustige en stille vaargebieden drukverhoging optreedt.

Voor een eventuele grootschalige dagattractie is een alternatief dat de koppeling met een stedelijk centrum wordt losgelaten. Vestiging in of bij bijv. een regionaal centrum, behoort in dit alternatief dan ook tot de mogelijkheden.

Waterafvoer/ wateropvang

Het alternatief voor een ruimtelijke reservering voor een nieuw boezemgemaal bij Harlingen is dat één of meerdere alternatieve locaties voor een nieuw gemaal langs de Waddenzee worden onderzocht. Één van de alternatieve locaties is in ieder geval een locatie/ reserveringsgebied bij Holwerd. Daarnaast zou een alternatieve locatie kunnen worden gezocht waarbij de dijk intact blijft.
Hierbij wordt ervan uitgegaan dat de noodzaak van een nieuw boezemgemaal langs de Waddenzee voor de toekomstige afwatering van Fryslân vaststaat. De noodzaak daarvan is gebleken uit de studie Berging en afvoer Fryslân uit 2001/ 2002. Het meer vasthouden en bergen van water is daarom geen reëel alternatief.

Een alternatief voor de boezemuitbreiding kan zijn dat in plaats van meerdere uitbreidingen, van één of enkele grootschalige nieuwe watergebieden wordt uitgegaan die op de Friese boezem aansluiten.

Dijkversterking
Wanneer in het streekplan voor een aantal dijkvakken voorkeursrichtingen/ voorkeursoplossingen voor toekomstige dijkversterking worden aangegeven, hebben de alternatieven betrekking op alternatieve voorkeursrichtingen/ voorkeursoplossingen. Dit betekent:

- voor de dijkvakken bij de Noorderleech en de Workumerwaard dat het alternatief van een binnendijkse uitbreiding wordt onderzocht;
- dat bij Gaasterland geheel van een buitendijkse oplossing wordt uitgegaan, rekening houdend met de natuurlijke hoogten en met de ondiepe vooroevers ter plaatse;
- dat bij de kustplaatsen van minder maatwerkoplossingen en van meer ruimte voor dijkversterkingen wordt uitgegaan, met een binnendijkse variant en met een buitendijkse variant. Een ander alternatief is een andere wijze van dijkversterking in of nabij bebouwd gebied.

Grootschalige verstedelijkingslocaties (wonen en werken)
Wanneer in het streekplan uitbreidingsrichtingen en uitbreidingslocaties (indicatief) rond de stedelijke centra worden aangegeven, bestaat het alternatief uit één of twee alternatieve locaties/ richtingen voor grootschalige stedelijke uitbreidingen rond de betrokken stedelijke centra. Het uitgangspunt van concentratie van verstedelijking wordt gehandhaafd.
Een algemeen alternatief kan eruit bestaan dat de toekomstige vraag naar woningen en bedrijventerreinen volledig binnenstedelijk wordt opgevangen door herstructurering en inbreiding. Daardoor zijn uitbreidingslocaties niet meer nodig. Belangrijke randvoorwaarde daarbij is wel dat het benodigde programma - zowel kwantitatief als kwalitatief - binnenstedelijk kan worden gerealiseerd.

5. Detailniveau en wijze van milieubeoordeling

5.1 Toetsingskader milieubeoordeling

Volgens de Europese richtlijn voor SMB bepalen de inhoud en het detailniveau van het plan/programma, het detailniveau en de reikwijdte van het milieurapport. Bij een algemeen plan hoeft het milieurapport geen gedetailleerde informatie en/of een uitvoerige analyse te bevatten. Tevens geeft de richtlijn aan dat enkel 'de mogelijke ***aanzienlijke*** milieueffecten van de uitvoering van het plan of programma alsmede van redelijke alternatieven, die rekening houden met het doel en de geografische werkingssfeer van het plan of programma, worden bepaald, beschreven en beoordeeld'. Alleen milieu-informatie die relevant is voor de afweging op het niveau van het plan/ programma, dient in het milieurapport te worden opgenomen. Het detailniveau van de milieubeoordeling is dus afgestemd op het streekplan. De beoordeling zal op een globaal en hoger abstractieniveau plaatsvinden dan in bijvoorbeeld bestemmingsplannen.

De beschrijving van de milieueffecten wordt gerelateerd aan de nulsituatie. De nulsituatie gaat uit van de situatie bij ongewijzigd beleid; dit betekent dat het vigerende streekplan Friesland uit 1994 het referentiekader vormt voor de bestaande situatie en de autonome ontwikkeling. De ontwikkelingen in het nieuwe streekplan worden hiertegen afgezet.
Bij de milieubeoordeling wordt uitgegaan van de meest waarschijnlijke milieugevolgen. Deze worden gerelateerd aan de te beschermen waarden en aandachtspunten in het streekplan, zoals in navolgend schema 1 Toetsingskader aangegeven. Voor de te beschermen waarden vormen de waarderings- en signaleringskaarten die voor het streekplan gebruikt worden een belangrijke basis. Op deze kaarten staan de waarden en aandachtspunten waar de provincie rekening mee houdt bij bijvoorbeeld locatiekeuzen. Op basis van het toetsingskader zal de effectvoorspelling van de geselecteerde onderwerpen plaatsvinden.

Het toetsingskader waaraan de geselecteerde onderwerpen en de alternatieven worden getoetst, vormt een belangrijk onderdeel van het milieurapport. Deze criteria zijn gegroepeerd tot een aantal aspecten van hetzelfde gewicht en in het navolgende overzicht schematisch weergegeven. De onderwerpen/ activiteiten en alternatieven die in het kader van een SMB voor het nieuwe streekplan worden getoetst, staan vermeld in hoofdstuk 2-4.

De milieubeoordeling zal zoveel mogelijk zijn gebaseerd op bestaande en beschikbare informatie. Dat wil zeggen dat wordt uitgegaan van bestaande informatie over de te beschermen waarden en gebieden in Fryslân. Daarnaast kan gebruik worden gemaakt van milieurapporten die al zijn opgesteld of nog opgesteld gaan worden ten behoeve van latere plannen. Dit betekent dat een milieurapport mag verwijzen naar een eerder rapport dan wel naar een nog op te stellen rapport waar de milieueffectbeoordeling meer op zijn plaats is.
Voor de te beschermen waarden wordt tevens gebruik gemaakt van de gegevens van Natura 2000, ecologisch onderzoek VHR-gebieden, het Natuurbeleidsplan (natuurdoeltypen), bodembeschermingskaarten, de Cultuurhistorische Kaart, FAMKE, het Waterhuishoudingplan, het Milieubeleidsplan en de Milieuverordening, het PVVP etc.
Bij de milieubeoordeling zal ook het advies van de Commissie MER worden betrokken.

5.2 Het milieurapport

Het milieurapport dient de informatie te bevatten die redelijkerwijs mag worden verwacht, rekening houdend met;

- de huidige stand van kennis en beoordelingsmethoden;
- de fase van het besluitvormingsproces waarin het plan/ programma zich bevindt en;
- de mate waarin bepaalde aspecten beter op een ander niveau van dat proces kunnen worden beoordeeld, teneinde overlappende beoordelingen te vermijden.

Het milieurapport zal als een bijlage bij het streekplan worden opgenomen. In Bijlage I van de richtlijn SMB staat vermeld uit welke informatie het milieurapport moet bestaan, waaronder een niet-technische samenvatting en een beschrijving van de voorgenomen monitoringsmaatregelen. Deze informatie is opgenomen in de inhoudsopgave van het milieurapport zoals aangegeven in schema 2 hierna.

Toetsingskader

Aspect	Criterium	Effectbepaling
Bodem	Invloed op bodembeschermingsgebieden Invloed op grondwaterbeschermingsgebieden Invloed op aardkundige waarden	Kwalitatief (– ,- ,0 ,+ ,++), indien mogelijk kwantitatief
Water	Invloed op kwetsbare ecologisch waardevolle gebieden. Invloed op regionale waterberging Invloed op waterkwaliteit (grond- en oppervlaktewater) Invloed op waterafvoer Invloed op verdroging / vernatting	
Natuur	Invloed op VHR-gebieden (passende beoordeling) Invloed op Natuurbeschermingswetgebieden Invloed op Natuurmonumenten *Invloed op overige EHS-gebieden incl. ecologische verbindingszones* Invloed op weidevogelgebieden Invloed op overige kritische soorten	
Landschap en cultuurhistorie	Invloed op archeologische waarden Invloed op cultuurhistorische waarden Invloed op landschappelijke waarden	
Mobiliteit	Invloed op belasting wegennet (in relatie tot capaciteit bestaande netwerk, bereikbaarheid, hinder, ontsluiting gebied) Invloed op gebruik openbaar vervoer	
Overig	Relatie met geluidscontouren langs (snel)wegen en bestaande knelpunten geluidhinder Invloed op stiltegebieden Relatie met externe veiligheid (op basis van provinciale risicokaart) Relatie met luchtkwaliteit, beoordeling op basis van Besluit luchtkwaliteit	

Schema 1: Toetsingskader (Bron: notitie provincie Gelderland en advies Cie. MER)

Samenvatting

1. Strategische milieubeoordeling
   - Aanleiding
   - Doel SMB in relatie tot het streekplan
   - Procedure en betrokken partijen
   - Aanpak milieueffectbeoordeling
   - Reikwijdte en detailniveau informatie milieurapport

2. Streekplan Fryslân 2005 – 2015
   - Inhoud en doel van het streekplan
   - Relatie met andere Europese, nationale en provinciale plannen en programma's
   - Relevante beleidsdoelstellingen
   - Voorgenomen ruimtelijke ontwikkelingen
   - Mogelijke alternatieven en varianten

3. Beoordeling milieueffecten
   - Omschrijving huidige situatie milieu
   - Omschrijving autonome ontwikkeling (nulsituatie op basis van vigerende streekplan)
   - Toetsingskader weergeven door middel van toetsingskaarten
   - Beoordelen milieugevolgen

4. Beoordeling Vogel- en Habitatrichtlijn
   - Beschrijven Vogel- en Habitatrichtlijngebieden
   - Relevante ontwikkelingen en alternatieven
   - Passende beoordeling, beoordelen milieugevolgen

5. Maatregelen en monitoring
   - Mitigerende maatregelen
   - Voorgenomen monitoringsmaatregelen

6. Niet-technische samenvatting

Bijlagen:
Verantwoording gebruikte informatie, leemten in kennis en informatie, verwijzing naar SMB / MER toekomstige plannen en/of programma's
Verantwoording van het gevolgde proces om te komen tot de milieubeoordeling

Schema 2: Inhoudsopgave milieurapport (Bron: notitie provincie Gelderland)